

Regeringskansliet
Finansdepartementet**Straffansvar för den som bedriver finansiell verksamhet utan tillstånd eller registrering m.m. (lagförslagen i avsnitt 2.1, 2.2 och 2.3)**

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka lämnas följande yttrande.

Åklagarmyndigheten instämmer i huvudsak i utredarens bedömningar och förslag. Våra synpunkter redovisas nedan. Dessa utgår från kriminaliseringens syfte, nämligen vikten av att det finns ett stabilt och effektivt finansiellt system som inte ska kunna missbrukas av kriminella för brottslig verksamhet.

1 § förslag till lag (2025:000) om straff för olovlig finansiell verksamhet

Åklagarmyndigheten delar bedömningen att ringa brott inte bör omfattas av straffansvar. Vi anser däremot att straffskalan för olovlig finansiell verksamhet bör vara (endast) fängelse i högst två år. Så är fallet vid många andra brott knutna till ekonomiska förhållanden såsom bl.a. bedrägeri enligt 9 kap. 1 § brottsbalken, bokföringsbrott enligt 11 kap. 5 § brottsbalken, skattebrott enligt 2 § skattebrottslagen (1971:69) och penningtvättsbrott enligt 3 § lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott. En motsvarande straffskala för olovlig finansiell verksamhet skulle, enligt vår uppfattning, vara mer ändamålsenlig och effektiv. De likheter som lyfts i promemorian med andra straffsanktionerade gärningar som innebär överträdelse av tillstånd, anmälan eller registrering för att driva verksamhet, exempelvis otillåten miljöverksamhet enligt 29 kap. 4 § miljöbalken (s. 60–61), gör sig inte lika gällande vid missbruk av det finansiella systemet. En kriminalisering med endast fängelse i straffskalan framstår enligt vår bedömning som väl avvägd och proportionerlig i förhållande till andra brott.

3 § förslag till lag (2025:000) om straff för olovlig finansiell verksamhet

Åklagarmyndigheten anser att även försök, förberedelse och stämpling till olovlig finansiell verksamhet bör vara straffbart. Jämförelse kan här göras med 8 § lagen om straff för penningtvättsbrott där försök, förberedelse och stämpling till bl.a. penningtvättsbrott och näringspenningtvätt som inte är ringa

kriminaliseras. Skälen för kriminaliseringen utvecklas i prop. 2013/14:121 *En effektivare kriminalisering av penningtvätt* (se s. 62–64).

4–6 §§ förslag till lag (2025:000) om straff för olovlig finansiell verksamhet

Åklagarmyndigheten anser att det i föreslagna 4–6 §§ bör tydliggöras att reglerna endast gäller för gärningar och överträdelser av samma person, se bl.a. utformningen av 13 § skattebrottslagen och 3 kap. 5 § lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden.

Vi anser även att 5 §, i konsekvens med den föreslagna 4 §, bör omfatta även åklagarens möjlighet att utfärda strafföreläggande om företagsbot för en gärning som omfattas av Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift eller ansökan om utdömmande av vite.

För att systemet ska fungera i praktiken behövs myndighetssamverkan, men även tydliga regler för hur sekretessen ska hanteras mellan myndigheterna. Åklagarmyndigheten anser att det är angeläget att detta noggrant belyses i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande chefen för Utvecklingscentrum, överåklagaren Mikael Björk, efter föredragning av kammaråklagaren Katarina Mörnstad. I den slutliga handläggningen av ärendet har också vice överåklagaren Katarina Tidén deltagit.

På Åklagarmyndighetens vägnar

Mikael Björk

Katarina Mörnstad

Kopia till

Kommunikationsavdelningen

Rättschefen

Biblioteket